

04.05.23
5-А (2 гр.),
5-Б (1 гр.)
Укр. мова
Вч.: Харенко Ю.А.

Четверте травня
Класна робота

Етикетні норми спілкування

добротичливість, етикет

- 1.Що таке етикет?
- 2.Які норми називають етикетними?
- 3.Як етикетні норми допомагають нам спілкуватися?
- 4.Які емоції заважають спілкуванню?

Вправа 624. Прочитайте текст. Визначте його головну думку. Запропонуйте заголовок до тексту. Що, на вашу думку, треба зробити, щоб спілкування було приємним і ефективним?

Людей, з якими ми спілкуємось, аж ніяк не можна назвати щодо нас нейтральними. Щодня ми постійно зустрічаємося з ними – у колі сім'ї, у школі, на роботі, в автобусі чи трамваї, у спортклубі, на відпочинку тощо. Одні з них ставляться до нас з більшою або меншою прихильністю, інші – неприязно. І кожен з нас, неначе радарна установка, на кожну зустріч з тією чи тією людиною реагує по-різному. Цих реакцій величезна кількість, і охоплюють вони широкий діапазон – від надзвичайно позитивних до вкрай негативних.

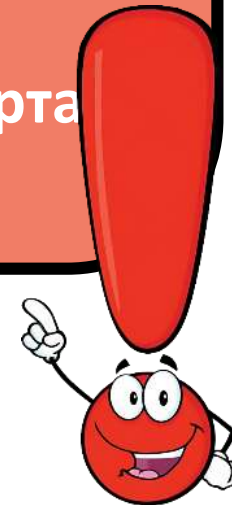
Пообіцяймо собі, що зробимо все, аби наше ставлення до людей було якнайкращим. Коли в нас будуть друзі та знайомі, з якими ми перебуватимемо в добрих стосунках, яких любитимемо і які любитимуть нас, це стане джерелом нашого внутрішнього задоволення, а також сприятиме створенню нормальної атмосфери і товариських взаємин (Іржі Томан).

Мовленнєвий етикет – це правила мовної поведінки, що відображаються в певних мовленнєвих формулах, забезпечують прийняте в певному середовищі гармонійне спілкування, взаємоповагу, душевний комфорт. **Мовний етикет** орієнтує на ті правила мовлення, за якими можливе змістовне спілкування.

Мовленнєвий етикет представлений формулами привітання, вибачення, подяки, прощання тощо. Наприклад: «Добрий день!», «Добридень!», «Доброго вечора», «Добри вечір!», «Доброї ночі!», «На добраніч!», «Сердечно дякую!», «Щиро перепрошую» тощо.

Етикетні норми передбачають використання етикетних формул, зверта (іменників у кличному відмінку), ввічливість, повагу до співрозмовників.

Вправа 625. Прочитайте виразно вірш. Як ви розумієте його зміст? Яке значення має етикетна формула, використана в тексті? У яких ситуаціях ми її використовуємо?

Як це мало — сказати: «Добридень!»
Як на диво багато в цім слові,
Бо воно аж по вінця сповнене
(Перехлюпується, вишумовує)
І надіями, і тривогами,
І запеклими вболіваннями
За людський, справді добрий день!
Хай же день буде з чистого неба,
Із струнких, ніби мислі, тополь,
Із пекучих солоних невдач
Та прийдешніх манливих здобутків.

А «добридень» — тобі добридень,
Коли іскри летять з-під ніг,
І земля хитається палубою
Од моєї швидкої ходи,
І скоряється владній волі
Всяке діло, узате в руки...
Хай же приїде в шалений вік
Мій вогнистий, мій спраглий
«Добридень!»

І. Драч

Вправа 626. Визначте, які етикетні формули доцільно використовувати в таких ситуаціях. Для чого ми їх використовуємо?

1. ...ти приніс мені словник?. 2. ...котра година? 3. ...ви не підкажете, як пройти до вулиці Київської? 4. ... я не можу виконати це доручення. 5. ... з якої колії відправляється потяг №242? 6. Сергію, відчини,, вікно.

?

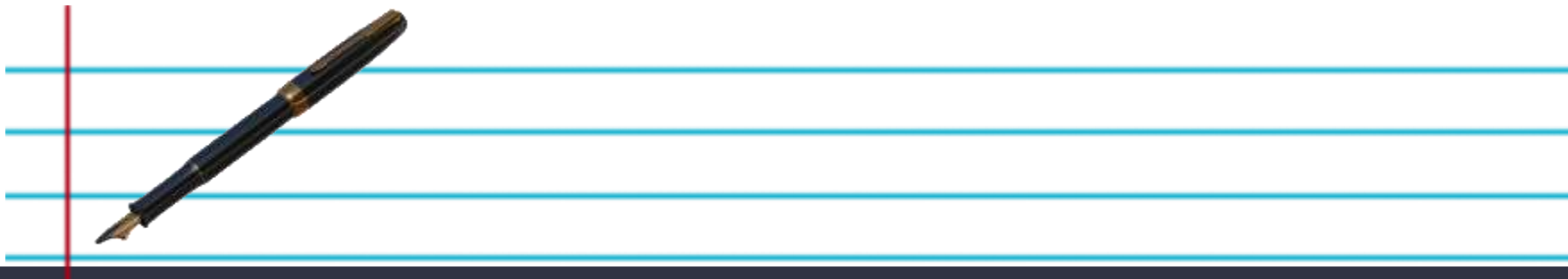
Вправа 627. Прочитайте вголос діалог і схарактеризуйте його. Які норми мовленнєвого етикету порушено? Відредагуйте діалог так, щоб тональність спілкування набула доброзичливості

- Сашо! Іди вечеряти! – гукає мама.
- Іду, мамочко! – відповідає син, не відриваючись від монітора.
- Так ти йдеш?
- Іду, я ось тільки дограю! – повторює Сашко, продовжуючи цікаву гру.
- Тобі ще довго? Бо усе вже холодне!
- Ні, зовсім трішечки - хвилинок п'ять.
- Не затримуйся, вечеря вже на столі чекає!
- Добре – добре, мамуню. Вже закінчив, біжу!

Вправа 629. У яких ситуаціях, на вашу думку, використані такі фрази? Чи завжди дотримано етикетних норм спілкування? Замініть ті, які вважаєте неприйнятними

1. Чи не могли б Ви пропустити мене? 2. Обережніше, Ви наступили мені на ногу! 3. Перепрошую, я перша стою в черзі? 4. Привіт, вибач, я трохи спізнилася, були затори. 5. Смачного! 6. Чи не могли б Ви мені показати ляльку, що стоїть на другій полиці ліворуч? Дякую!

**Вправа 630. Прочитайте фрази й дайте відповіді на запитання.
Проаналізувавши наведені ситуації, сформулюйте кілька порад «Як зробити
спілкування приємним»**

1. Данилко вилетів з квартири й стрімголов помчав на зупинку. Поки біг, у під'їзді випадково зачепив сусідку, штовхнув жінку, що заходила до під'їзду, затискуючись в автобус, зачепив у когось ґудзика, що той відлетів.

2. Дмитрик вийшов на шкільне подвір'я, повз нього проходила Світланка з паралельного класу й показала йому язика. Дмитро смикнув її за косу. Дівчина передражнила ходу хлопця.

- Що мав зробити, але не зробив Данилко?
- На вашу думку, що відчувають Дмитрик і Світланка?
- Таке спілкування може приносити задоволення?

Вправа 631. Прочитайте висловлення. Поясніть, як ви розумієте зміст їх.
Запишіть речення, підкресліть члени речення.

1. Увічливість знезброює.
2. Вимовляйте слово «ви» голосно, а слово «я» – пошепки.
3. У товаристві не намагайтеся переговорити всіх.
4. Хто любить людей, того й люди люблять.

Домашнє завдання
Опрацювати параграфи 92, 93. Виконати вправу 632 (I завдання).

632. I. Складіть хмару слів «Формули мовленнєвого етикету», запропонуйте варіанти, що використовують під час привітання, прощання, вибачення, висловлення вдячності.